

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : – लिखित परीक्षा						पूर्णाङ्क :- २००
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
					४ प्रश्न X २० अङ्क = ८० अङ्क (समस्या समाधान)	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
					४ प्रश्न X २० अङ्क = ८० अङ्क (समस्या समाधान)	
२. द्वितीय चरण : – अन्तर्वार्ता						पूर्णाङ्क :- ३०
विषय		पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		
अन्तर्वार्ता		३०	-	मौखिक		

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :-

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड (क) – (५० अङ्क)

१. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- १.१ सार्वजनिक व्यवस्थापन : परिचय, कार्यक्षेत्र, नवीनतम अवधारणा, विद्यमान चुनौती तथा समाधानका उपायहरू
- १.२ प्रशासनिक विधिहरू (कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, कार्य मूल्याङ्कन, कार्य विस्तृतिकरण, कार्य ढाँचा, संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धति, व्यवस्थापकीय परीक्षण)
- १.३ संगठनको परिचय, स्वरूप, सिद्धान्त तथा संगठन गठनका आधारहरू
- १.४ संगठनका केही प्रमुख पक्षहरू: संगठनात्मक व्यवहार, समूह गतिशीलता र समूहगत कार्य
- १.५ संगठनमा संचार, समन्वय, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकनको महत्व
- १.६ व्यवस्थापनको अवधारणा, प्रकार र आधारभूत सिद्धान्तहरू
- १.७ कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरू
- १.८ व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरू
- १.९ मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- १.१० व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, अधिकार प्रत्यायोजन, निर्णय प्रक्रिया र नेतृत्व
- १.११ व्यवस्थापनका केही प्रमुख पक्षहरू : कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, प्रकोप व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, गुनासो व्यवस्थापन, श्रमिक संगठन (Trade Union) र सामुहिक सौदावाजी (Collective Bargaining), सम्पूर्ण गुण व्यवस्थापन (Total Quality Management)
- १.१२ वार्ता तथा संझौता सम्बन्धी सैद्धान्तिक र व्यवहारिक ज्ञान
- १.१३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र संगठनमा महत्व
- १.१४ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन प्रशासनको भूमिका
- १.१५ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- १.१६ सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सार्वजनिक सेवा बडापत्र
- १.१७ विश्व व्यापीकरण, उदारीकरण र सार्वजनिक संस्थानको अवधारणा र प्रयोग
- १.१८ विमानस्थल व्यवस्थापनका नयाँ अवधारणाहरू वारे जानकारी
 - सार्वजनिक नीजि साभेदारी (PPP) माध्यमबाट निजीकरण व्यवस्था
 - व्यवस्थापन करार (Management Contract)
 - कर्पोरेटाइजेशन
 - निर्माण, स्वामित्व, संचालन, हस्तान्तरण (BOOT)
 - स्थानीय तहमा हस्तान्तरण र संचालन

खण्ड (ख) – (५० अङ्क)

२. आर्थिक प्रशासन

- २.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरू र महत्व
- २.२ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, मूल्याङ्कन प्रक्रिया र बजेट चक्र
- २.३ आर्थिक विकासमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- २.४ विकास प्रशासनको अवधारणा र सिद्धान्तहरू
- २.५ नेपालमा विकास प्रशासनका प्रयास, अवरोध, चुनौती तथा सम्भावनाहरू
- २.६ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मूल्यांकन प्रक्रिया
- २.७ योजनाबद्ध विकासको अवधारणा र चालु आवधिक योजना
- २.८ नेपालमा सार्वजनिक संस्थाको वित्तिय प्रणाली, अवस्था, समस्या र चुनौतीहरू
- २.९ राष्ट्रिय विकासमा सार्वजनिक संस्थानहरूको भूमिका
- २.१० नेपालको सार्वजनिक संस्थानमा जनशक्ति व्यवस्थापन
- २.११ दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goals)

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

३. राज्य व्यवस्था र कानून

- ३.१ राज्य व्यवस्थाको परिचय तथा संचालनको सिद्धान्त
- ३.२ शासनका आधारभूत पक्षहरु: अवधारणा, सन्दर्भ र विशेषताहरु
- ३.३ नेपालको शासन प्रणाली
- ३.४ नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको वर्तमान संविधान
- ३.५ सूचनाको हक र सार्वजनिक उत्तरदायित्व
- ३.६ पारदर्शिता, जवाफदेहीता, सदाचारिता र समावेशीता
- ३.७ सामाजिक न्याय तथा समानता
- ३.८ सांस्कृतिक विविधता र सामाजिक परिचालन

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (विषयगत)				
विषय	खण्ड	अङ्कभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान
प्रशासन र व्यवस्थापन सम्बन्धी	(क)	५०	१ प्रश्न X १० अङ्क = १०	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०
	(ख)	५०	१ प्रश्न X १० अङ्क = १०	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०
जम्मा		१००	२ प्रश्न X १० अङ्क = २०	४ प्रश्न X २० अङ्क = ८०

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

१. लेखा र लेखा प्रणालीको परिचय

- १.१ लेखापालनको अवधारणा, आधारभूत तत्व, उद्देश्य र महत्व
- १.२ दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्तहरू र सो सम्बन्धी खाताहरू
- १.३ डेबिट र क्रेडिटका नियमहरू
- १.४ लेखाङ्कन प्रणालीका आधारहरू : नगद (Cash), प्रोदभावी (Accrual) र मिश्रितमा आधारित
- १.५ लेखा सम्बन्धी विभिन्न शब्दावलीहरूको ज्ञान
- १.६ The difference between the Income & Expenditure Account and the Receipts & Payments account
- १.७ लेखाप्रणालीका क्षेत्रहरू : वित्तीय लेखांकन, लागत लेखांकन, आम्दानी लेखांकन, जिम्मेवारी लेखांकन (लागत केन्द्र, मुनाफा केन्द्र, लगानी केन्द्र), मूद्रा स्फिति लेखाङ्कन र कर लेखाङ्कन
- १.८ अन्तर्राष्ट्रिय लेखा प्रणाली र लेखा प्रणालीको सर्वमान्य सिद्धान्त
- १.९ वित्तीय लेखांकन -Nature, Scope, Purpose and Objectives and Function
- १.१० व्यवस्थापन लेखांकन
 - १.१०.१ Nature, Scope, Purpose and Objectives and Function
 - १.१०.२ Distinction between Financial & Management Accounting
 - १.१०.३ Application of Management Accounting In Management
 - १.१०.४ Decision Making
 - १.१०.५ Decision regarding alternative choices
 - १.१०.६ Capital Budgeting Decision with Analytical Tools
 - १.१०.७ Budgeting & Budgetary Control

२. लेखा अभिलेख

- २.१ लेखाङ्कन समिकरण (Accounting Equation) तथा लेखाहरूको वर्गीकरण
- २.२ आधारभूत खाताहरू सम्बन्धी जानकारी र खाताहरूको महत्व
- २.३ सन्तुलन परीक्षण (Trial Balance) को आवश्यकता, सन्तुलन परीक्षण नमिल्ने कारणहरू र मिलाउने तरीका
- २.४ लेखा अभिलेखमा देखिने त्रुटीहरू तथा सुधार गर्ने तरीका
- २.५ बैंक मौज्जात फरक पर्नाका कारण, मिलानका तरिकाहरू
- २.६ पुंजीगत (Capital) तथा आयगत (Revenue) खर्च सम्बन्धी अवधारणा
- २.७ लेखांकन नीतिहरू : ह्रास कट्टी, वक्यौता व्यवस्थापन, खरीद व्यवस्थापन, जिन्सी खर्च र मुल्यांकन, चालु पुंजी व्यवस्थापन
- २.८ Nepal Accounting Standard and Nepal Financial Reporting Standards
- २.९ Chart of Accounts
- २.१० Accounting principles and policies
- २.११ लेखापालनमा देखापर्ने सैद्धान्तिक तथा प्रक्रियागत समस्याहरू र समाधानका खोजी

३. आर्थिक विवरणहरू

- ३.१ लेखांकन अभिलेख प्रवाह (Accounting Flow Chart)
- ३.२ कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखांकन र खातामा प्रविष्टि
- ३.३ आधारभूत वित्तीय विवरणहरूको तयारी (Preparation of Financial Statements)
 - ३.३.१ आय तथा व्यय विवरण (Income & Expenditure Statement)
 - ३.३.२ वासलात (Balance Sheet)
 - ३.३.३ नगद प्रवाह विवरण (Cash Flow Statement)

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.३.४ फण्ड प्रवाह विवरण (Fund Flow Statement)
- ३.४ वित्तीय/आर्थिक विवरण विश्लेषण
 - ३.४.१ Ratio Analysis (Liquidity Ratio, Profitability Ratio, Activity Ratio, Leverage Ratio)
 - ३.४.२ Analysis of Common-size Statement
 - ३.४.३ Horizontal Trend Percent Analysis
 - ३.४.४ RADAR Chart
 - ३.४.५ DuPont Analysis
- ३.५ The user of accounting information and their needs
- ३.६ Qualitative Characteristics of Accounting Information
- ३.७ The significance and limitations of accounting information
- ३.८ कोष लेखांकन र आयोजना लेखांकन
- ३.९ बैदेशिक मुद्रामा कारोवारको लेखांकन
- ३.१० रकमान्तर तथा सोधभर्ना लेखांकन
- ३.११ ह्रास कट्टीका तरीकाहरु
- ३.१२ लेखांकन समायोजनहरु
 - ३.१२.१ Accruals and Outstanding
 - ३.१२.२ Prepaid Expenses
 - ३.१२.३ Reconciliation of Accounts
 - ३.१२.४ Adjustments
- ३.१३ Long-Term Investment Decision
- ४. **लेखा परीक्षण तथा नियन्त्रण**
 - ४.१ लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, आधारभूत सिद्धान्त र महत्व
 - ४.२ लेखापरीक्षणको संवैधानिक एवं कानूनी आधारहरु
 - ४.३ आन्तरिक नियन्त्रण, आन्तरिक लेखापरीक्षण र अन्तिम लेखापरीक्षणको उपादेयता, महत्व र यसका तरीकाहरु
 - ४.४ कार्यमूलक लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन लेखा परीक्षण र कर लेखापरीक्षण (Tax Audit) सम्बन्धी जानकारी
 - ४.५ लेखापरीक्षण योजना, जोखिम र जोखिमको पहिचान, लेखापरीक्षण टिपोट
 - ४.६ बेरुजु र बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी व्यवस्था
 - ४.७ जालसाजी अनुसन्धानका तरीकाहरु
 - ४.८ आर्थिक अनुशासन र लेखापरीक्षण
 - ४.९ सार्वजनिक लेखा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार
 - ४.१० महालेखा परीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार
 - ४.११ International Standard for Supreme Audit Institution
 - ४.१२ नेपाल लेखापरीक्षणमान NSA 200, 210, 230, 240, 300, 320, 580
- ५. **आर्थिक प्रशासन**
 - ५.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरु र महत्व
 - ५.२ बजेटको अर्थ, सिद्धान्त, प्रकार र महत्व
 - ५.३ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियन्त्रण । Program Budget, Performance Budget, Zero base Budget
 - ५.४ वित्तीय योजना
 - ५.५ एकल खाता कोष: परिचय, उद्देश्य, विशेषता तथा महत्व
 - ५.६ कर: अर्थ, उद्देश्य, प्रकार तथा महत्व
 - ५.७ सार्वजनिक खर्च, सार्वजनिक आय र सार्वजनिक ऋण

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ५.८ आर्थिक प्रशासनमा जिम्मेवारी र जवाफदेही: (आर्थिक कारोवारमा वित्तीय तथा प्रशासकीय जवाफदेहीको आवश्यकता, आर्थिक प्रशासनमा प्रशासकीय प्रमुखहरुको जिम्मेवारी र जवाफदेहीको व्यवस्था, आर्थिक अनुशासनको मौजुदा स्थिति र समस्या)
- ५.९ आर्थिक नीति, वित्तीय नीति, मौद्रिक नीति र विदेशी विनिमय नीति
- ५.१० नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राजस्वका श्रोतहरु
- ५.११ लिलाम सम्बन्धी व्यवस्था
- ६. ऐन तथा नियमहरु**
- ६.१ लेखा परिक्षण ऐन, २०४८
- ६.२ आयकर ऐन, २०५८ र नियमावली २०५९
- ६.३ गैर सैनिक हवाई उडान ऐन, २०१५ र गैर सैनिक हवाई उडान नियमावली, २०५२
- ६.४ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
- ६.५ नागरिक उड्डयन नियमावली, २०५८
- ६.६ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरुको सेवाका शर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६
- ६.७ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७
- ६.८ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शुल्क नियमावली, २०६७
- ६.९ नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३
- ६.१० सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४
- ६.११ भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४
- ६.१२ सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४
- ६.१३ आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०६४
- ६.१४ पर्यटन नीति, २०६५
- ६.१५ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ६.१६ अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८
- ६.१७ जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४
- ६.१८ हवाई नीति २०६३
- ६.१९ मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२
- ७. प्राधिकरण सम्बन्धी सामान्य जानकारी**
- ७.१ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको संगठनात्मक संरचना
- ७.२ नेपालमा हवाई यातायातको विकाशक्रम र चुनौतीहरु
- ७.३ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको वित्तीय अवस्था, आम्दानीका श्रोत एवं आयवृद्धिका उपायहरु
- ७.४ ICAO USOAP र SMS सम्बन्धी सामान्य ज्ञान

दोस्रो पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिने छ ।

दोस्रो पत्र (विषयगत)		
विषय	जम्मा अङ्क भार	प्रश्न संख्या
सेवा सम्बन्धी	१००	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० ४ प्रश्न X २० अङ्क = ८०